

بیانیه نهضت آزادی ایران بمناسبت سالروز کودتای ننگین ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

خوب بخاطر دارید که هشت سال پیش در چنین روزهایی در حالیکه ملت ایران به آخرین آرزوهای دیرینه خود نزدیک می‌شد و می‌رفت که بقایای حکومت‌های استعماری و استبدادی را منکوب نماید چند کامیون از مردم شریف!! با حمایت عده‌ای پلیس و سرباز شریف‌تر از خود!!! و بخرج دولت آیزنهاور کاری کردند که برای اولین بار پس از مدت طولانی آقای آیدن نخست وزیر آن روز انگلستان که با خانواده خود در آبهای دریای مدیترانه مسافرت می‌کرد، خواب آسوده‌ای نمود.

اما محصول این کار چه بود:

از نظر اقتصادی بقول رئیس دولت فعلی یک افلاس وحشت آور (صرف نظر از بدیهی‌های خارجی ۹ که گفته است «ما دچار وضع بسیار اسفناکی هستیم که اگر همه حقایق را بگویم تولید وحشت و اضطراب می‌کنید».) یکماه است که قسط بانک واردات و صادرات آمریکا سررسیده و قسط مزبور پرداخت نشده اگر ملاحظه ما را نکنند باید اعلام ورشکستگی نماییم.» و از نظر آزادی به استناد مشاهدات روزانه محدودیت و ممنوعیت زیارت مزار شهداء.

از نظر احترام به قانون اساسی تعطیل کامل و عطف مشروطیت و بستن پارلمان.

از نظر رونق بازار اتهامات، کمونیست شدن اشخاصی نظیر آیت‌الله طالقانی و مهندس بازرگان. باآنکه بدون تردید مبارزات هشت ساله مردم ستمدیده و فداکار و مؤمن به نهضت مقدس ملی ایران و جانبازها و زندان کشیدن‌های آنها در تخفیف بدبختی افلاس و اختناق و در افشای نقشه‌های شوم و ریاکارانه هیئت حاکمه نقش بسیار اساسی داشته والا شاید امروز دیگر از استقلال ایران اثری دیده نمی‌شد و رعب دستگاه از نیروهای ملی به این پایه نمی‌رسید که ناگزیر از جمع آوری امضاها و جعلی و صحنه سازیهای مصنوعی گردند.

ما از تجدید خاطرات شوم و تلخ این مدت و اقرار صریح و مدارک مسلمی که مؤید تیره روزی مردم این مرز و بوم گردید خودداری می‌کنیم و فقط به برخی تحلیل مختصر آثار آن در زمان حاضر و آینده خیلی کوتاه می‌پردازیم. اکنون پس از هشت سال گذشت زمان در حالیکه همبستگی بین عوامل سه گانه دلار و سرنیزه و جهالت بسیار سست شده است، خاطره این ایام جبراً برای مردم تکرار می‌شود.

شاید بعلت همین سستی و همبستگی عوامل سه گانه است که هیئت حاکمه به این اندازه به تلاش مذبوحانه و صحنه سازیهای مسخره دست زده است والا دکتر اقبال فراری از چنگال عدالت (به دلائلی ۹ و سفیر کبیر ایران در اسپانیا) (به دلائل دیگر) در آسمان پر جبروت!!! حزب ملیون جای داشت و اگر اتومبیل‌های شرکت واحد و کامیون‌های ارتشی به این روز پر عظمت!! کاملاً وفادار باقی بودند و اگر بریز و پاشهای ینگه دنیا کما فی السابق بطور عادی ادامه می‌یافت دیگر به این همه تلاشهای بیش از پیش و برنامه‌های دلربا و اعلامیه‌های جعلی و تحمیلی انجمن‌های محلی تا این اندازه احتیاج نبود. اما نتیجه این صحنه سازیها یکجا خنثی خواهد شد.

جشنی با شکوه و جلال (حتی بیش از نیم میلیون نفر پیش‌بینی شده) ولی فقط در روزنامه‌ها و رادیو برگزار می‌شود به مردم شریف و میهن دوست واقعی کما فی السابق حق اظهار نظر و حتی راحت نفس کشیدن داده نخواهد شد. و بالاخره عملاً هم بار دیگر کوس رسوائی هیئت حاکمه بصدا در می‌آید و چون در این بار از همه منابع ذخیره قدرت خود هم استفاده کرده است زیان و رسوائی شدیدتری خواهد دید. اما این حاصل را فقط در نشريات غیر تجارتي خارج و در صفحات شبکیه چشم مردم تهران خصوصاً کسانی که از نزدیک ناظر آن بوده و از عواطف انسانی هم بهره‌ای دارند می‌توان جستجو کرد.

اما وظیفه ما:

این نیست که فقط بنشینیم و منتظر بمانیم و تماشاگر این حالت احتضار هیئت حاکمه باشیم - ما نسبت به سرنوشت خود نسبت به آینده و حال یک وظیفه کلی و همیشگی داریم و در مقابل اجتماع و حتی گذشتگان خود دینی بعهده ماست ما این وظیفه و دین خود را کم و بیش شناخته‌ایم و اکنون جای تعلیمات اضافی در این مورد نیست اما در مقابل این مراسم خصوصاً مراسم امسال آن وظیفه و برنامه دیگری باید داشته باشیم که به مقتضای امکانات و احتیاجات مطلع خواهید شد.

ولی در هر حال بایستی مراقب بزرگداشت!!! هر چه بیشتر این روز تاریخی بود!!!

نهضت آزادی ایران

(حدود مرداد - ۱۳۴۰)